

prima instanță: L. Holevițcaia
instanța de apel: N. Cernat, A. Pahopol, L. Bulgac

nr.3ra-344/16

DECIZIE

25 mai 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

președintele ședinței, judecătorul - Valeriu Doagă

judecătorii - Ala Cobăneanu, Iuliana Oprea, Oleg Sternioală, Galina Stratulat

examinînd recursul declarat de către Serviciul Vamal, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu răspundere limitată „IDV-Grup” împotriva Serviciului Vamal cu privire la contestarea actului administrativ, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2015, prin care a fost respins apelul declarat de către Serviciul Vamal și menținută hotărîrea Judecătoriei Rîșcani municipiul Chișinău din 04 noiembrie 2014

c o n s t a t ă

La 24 decembrie 2013 SRL „IDV-Grup” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Vamal cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la data de 29 iulie 2013 Serviciul Vamal a inițat un control ulterior audit post vămuire la SRL „IDV - Grup” privind respectarea acordării facilităților vamale și a respectării destinației vamale, efectuate conform DV nr. 7004I117 din 18 februarie 2009, nr. 7004I664 din 03 octombrie 2008 și nr. 7004I900 din 05 noiembrie 2008. În Actul de audit post vămuire efectuat la SRL „IDV-Grup” nr. 31/2 din 01 noiembrie 2013, Serviciul Vamal a indicat că mijloacele fixe importate cu destinația includerii în capitalul social au fost înstrăinate, concluzionînd că în rezultatul înstrăinării mijloacelor fixe SRL „IDV – Grup” este pasibilă de achitarea drepturilor de import organului vamal.

Drept urmare, la 14 noiembrie 2013 SRL „IDV – Grup” i-a fost adusă la cunoștință decizia de regularizare nr. 48 din aceeași dată, emisă de Serviciul Vamal, prin care au fost calculate și dispuse spre încasare drepturi de import în sumă totală de 340828,29 lei, inclusiv TVA în sumă de 307572,77 lei și penalități în sumă totală de 33255,52 lei.

SRL „IDV – Grup” invocă ilegalitatea deciziei de regularizare nr. 48 din 14 noiembrie 2013, din care cauză și solicită anularea acesteia.

Susține că a respectat procedura prealabilă, astfel prin cererea din 18 noiembrie 2013, înaintată în ordinea art. 14 al Legii contenciosului administrativ, SRL „IDV – Grup” a cerut Serviciului Vamal revocarea deciziei de regularizare nr. 48 din 14 noiembrie 2013, care însă a fost respinsă neîntemeiat.

În argumentarea ilegalității actului administrativ contestat reclamantul a indicat că, conform art. 33 al.2) al Legii privind societățile cu răspundere limitată, capitalul social se va majora prin mărirea proporțională a părții sociale din contul profitului net al societății sau din mijloacele capitalului de rezervă; vărsarea aporturilor suplimentare de către asociați și/sau de către terții care au devenit asociați, iar al. 3¹) al aceluiași articol stabilește că, la majorarea capitalului social, aportul în natură se varsă în termenul stabilit de adunarea generală, dar nu mai târziu de 60 de zile de la adoptarea hotărârii de majorare a capitalului social.

Astfel, prin decizia fondatorului SC „IDV – Grup” SRL din 30 septembrie 2008, s-a dispus majorarea fondului statutar a SRL „IDV-Grup”, prin introducerea în capitalul statutar a unității de transport autotractor Volvo FH 440/4x2SZM, șasiu ZV2AS02A27B446580 evaluat la prețul de 483335 lei, respectiv capitalul social după majorarea fondului statutar constituia 5364049 lei.

Prin decizia fondatorului din 04 noiembrie 2008, a fost dispusă majorarea fondului statutar a SRL „IDV-Grup” prin introducerea în capitalul statutar a unităților de transport camion Volvo FH 440 Blutec 5, nr. șasiu ZV2AS02A97B452280, semiremorcă Schmitz Sko 24, nr. șasiu WSM00000005034998 evaluate în sumă de 1318304 lei.

Prin decizia fondatorului din 16 februarie 2009, s-a dispus majorarea capitalului social prin introducerea mijlocului de transport semiremorcă refrigerator Schmitz Sko 24, nr. șasiu WSM00000005016520 evaluată în sumă de 500397 lei.

Prin deciziile Camerei Înregistrării de Stat din 30 septembrie 2008, din 05 noiembrie 2008 și din 17 februarie 2009, a fost admisă cererea de înregistrare a modificărilor, fiind înregistrate în Registrul de stat al persoanelor juridice modificările în actele de constituire a SRL „IDV – Grup” privind majorarea capitalului social pînă la suma de 7182750 lei din contul aporturilor în natură.

Conform declarațiilor vamale nr. 7004I117 din 18 februarie 2009, nr. 7004I664 din 03 octombrie 2008 și nr. 7004I900 din 05 noiembrie 2008, SRL „IDV-Grup” a importat trei mijloace de transport: autotractor de model Volvo FH440X27, semiremorca de model Schmitz și semiremorca Schmitz Sko 24 cu destinația majorării capitalului social.

Conform art. 103 al.1) pct. 23) al Codului fiscal, TVA nu se aplică la importul și pentru livrările efectuate pe teritoriul republicii a activelor materiale a căror valoare depășește 3000 lei pentru o unitate și al căror termen de exploatare depășește un an, destinate includerii în capitalul statutar (social) în modul și termenele prevăzute de legislație. Modul de aplicare a facilităților fiscale se stabilește prin regulamentul aprobat de Guvern.

La fel, conform art. 28 lit. q) al Legii cu privire la tariful vamal, activele materiale a căror valoare depășește 3000 lei pentru o unitate și al căror termen de exploatare - depășește un an, destinate includerii în capitalul statutar (social) sunt scutite de taxa vamală.

În corespundere cu pct. 6) al Hotărîrii Guvernului nr. 102 din 30 ianuarie 2007 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale stabilite în art. 103 al. 1) pct.23) al Codului fiscal și art. 28 lit. q) al Legii cu privire la tariful vamal, pentru a beneficia de facilitățile fiscale este necesar ca valoarea activelor materiale să depășească 3000 lei pentru o unitate, avînd un termen de exploatare peste un an și să fie destinate includerii în capitalul social.

Pentru a beneficia de scutirea de taxă vamală și TVA, în conformitate cu pct. 13) al Hotărîrii Guvernului nr. 102 din 30 ianuarie 2007, la vămuirea mijloacelor SRL „IDV-Grup” a prezentat organului vamal copia statutului, copia hotărîrii cu privire la majorarea capitalului social din contul mijloacelor fixe importate, decizia Camerei Înregistrării de Stat privind înregistrarea modificărilor.

Astfel, organul vamal constatînd că mijloacele de transport declarate conform declarațiilor vamale nr. 7004I117 din 18 februarie 2009, nr. 7004I664 din 03 octombrie 2008 și nr. 7004I900 din 05 noiembrie 2008, incluse în capitalul social al SRL „IDV – Grup”, întrunesc toate condițiile impuse de art. 103 al.1) pct.23) al Codului fiscal, art. 28 lit. q) al Legii cu privire la tariful vamal și p.6) al Hotărîrii Guvernului nr.102 din 30 ianuarie 2007, a acceptat punerea mijloacelor de transport - autotractor de model Volvo FH440X27, semiremorca de model Schmitz și remorca Schmitz Sko 24 în liberă circulație, cu acordarea facilităților fiscale (scutirea de la plata drepturilor de import TVA, taxă vamală).

Conform art. 35 din Codul vamal, în redacția Legii nr. 11 din 17 februarie 2005, cu modificările ulterioare prin Legea nr. 103 din 16 mai 2008 (în vigoare la data efectuării importurilor din 03 octombrie 2008 – 18 februarie 2009), în cazul în care mărfurile sunt puse în liberă circulație la drepturi de import reduse sau zero pe motivul destinației lor finale, acestea rămîn sub supravegherea vamală. Supravegherea vamală se încheie cînd condițiile prevăzute pentru acordarea unor drepturi de import reduse sau zero încetează a mai fi aplicate sau în cazul cînd mărfurile sunt exportate sau distruse. Utilizarea mărfurilor pe parcursul a cel puțin 3 ani în alte scopuri decît cele prevăzute pentru aplicarea drepturilor de import reduse sau zero este permisă cu condiția achitării drepturilor de import.

Prin urmare, supravegherea vamală a mijloacelor de transport importate de către SRL „IDV – Grup” s-a încheiat la expirarea termenului de trei ani - asupra autotractorului de model Volvo FH440X27 la 03 octombrie 2011, a semiremorcii de model Schmitz la data de 03 noiembrie 2011 și a semiremorcii Schmitz Sko 24 la 18 februarie 2012, iar mijloacele de transport au fost înstrăinate în mai 2012, ianuarie 2013 și februarie 2013 - perioadă în care mijloacele de transport nu se mai aflau sub supraveghere vamală, or norma de drept sus indicată imperativ stabilește că achitarea drepturilor de import se efectuează doar în cazul în care mărfurile se utilizează în alte scopuri pe parcursul a cel puțin trei ani.

În acest sens a menționat că mijloacele de transport au fost înstrăinate după expirarea termenului de trei ani, iar organul vamal fără nici un temei legal, contrar art. 35 din Codul vamal (în vigoare la data efectuării importurilor), a dispus prin decizia de regularizare nr. 48 din 14 noiembrie 2013 încasarea drepturilor de import.

Din conținutul actului de audit post-vămuire nr. 31/2 din 01 noiembrie 2013 și decizia de regularizare nr. 48 din 14 noiembrie 2013, rezultă că concluziile Serviciului Vamal sunt întemeiate pe prevederile art. 35 din Codul vamal, în redacția Legii nr. 267 din 23 decembrie 2011, în vigoare din 13 ianuarie 2012.

Conform art. 76 din Constituția Republicii Moldova, legea se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și intră în vigoare la data publicării sau la data prevăzută în textul ei. Nepublicarea legii atrage inexistența acesteia.

Curtea Constituțională prin Hotărârea nr. 32 din 29 octombrie 1998 „privind interpretarea art. 76 din Constituția Republicii Moldova „Intrarea în vigoare a legii” explică că - legea se aplică tuturor faptelor în timpul în care se afla în vigoare. Legea nu se va aplica faptelor săvârșite înainte de intrarea ei în vigoare, adică nu are efect retroactiv.

Art. 46 al. 1) din Legea privind actele legislative, statuează că actul legislativ produce efecte numai în timpul cât este în vigoare și nu poate fi retroactiv sau ultraactiv, iar al.2) al aceluiași articol prevede că - au efect retroactiv doar actele legislative prin care se stabilesc sancțiuni mai blânde.

Art. 6 al. 2) din Codul vamal stabilește că, activitatea vamală se desfășoară în conformitate cu legislația care este în vigoare la data la care organul vamal a primit declarația vamală și alte documente, cu excepția cazurilor prevăzute de legislație. În cazul trecerii ilegale de mărfuri și mijloace de transport peste frontiera vamală, se aplică legislația vamală în vigoare la momentul trecerii de facto a acestor bunuri peste frontiera vamală.

După cum rezultă din materialele cauzei, la momentul efectuării importurilor în perioada 03 octombrie 2008 – 18 februarie 2009 și perfectării de către SRL „IDV – Grup” a declarațiilor vamale de import a mijloacelor de transport, Legea nr. 267 din 23 decembrie 2011, în vigoare din 13 ianuarie 2012, prin care s-a modificat art. 35 din Codul vamal, nu era în vigoare și, deci, nu se aplică asupra importurilor efectuate anterior intrării ei în vigoare.

În consecință, decizia de regularizare nr.48 din 14 noiembrie 2013 a Serviciului Vamal a fost emisă cu încălcarea art. 76 din Constituția RM, art. 46 al. 1) din Legea privind actele legislative, art. 6 al.2) din Codul vamal, prin aplicarea de către pîrît a prevederilor noului articol 35 Cod vamal, în redacția Legii nr. 267 din 23 decembrie 2011 (în vigoare din 13 ianuarie 2012), situației mijloacelor de transport importate de reclamant în anul 2008 – 2009.

Ba mai mult, Legea nr. 267 din 23 decembrie 2011 prin care s-a modificat art. 35 din Codul vamal, nu era în vigoare nici la expirarea termenului de trei ani - momentul încetării supravegherii vamale asupra mijloacelor de transport importate.

Cu referire la jurisprudența CEDO, în cauza *Bimer vs Moldova* (cererea nr. 15084/03), Curtea a statuat că articolul 51 al Codului vamal, în varianta modificată, nu putea fi aplicat reclamantului, deoarece în conformitate cu articolul 46 al Legii nr. 780, acesta nu putea avea efect retroactiv asupra magazinelor duty-free deschise înainte de modificarea acestuia.

Drept urmare, rezultă ilegalitatea deciziei de regularizare nr. 48 din 14 noiembrie 2013 a Serviciului Vamal.

A mai indicat că, la importul mijloacelor de transport reclamanta a fost scutită de plata drepturilor de import TVA, din ce motive nu a fost operată trecerea în cont a TVA în ordinea art. 101 și 102 al Codului fiscal.

SRL „IDV – Grup” susține că a înstrăinat mijloacele de transport în baza facturii de expediție nr. DT692246 din 18 mai 2012, facturilor fiscale FA 0726791 din 15 februarie 2013 și FA 0726790 din 28 ianuarie 2013 la prețul total de 686992,14 lei, inclusiv TVA în mărime de 114498,68 lei.

Conform art. 95 al. 1) al Codului fiscal, obiecte impozabile constituie livrarea mărfurilor, serviciilor de către subiecții impozabili, reprezentând rezultatul activității lor de întreprinzător în Republica Moldova; importul mărfurilor în Republica Moldova, cu excepția mărfurilor de uz sau consum personal importate de persoane fizice, a căror valoare nu depășește limita stabilită de legislația în vigoare, importate de către persoanele fizice; importul serviciilor Republica Moldova.

Prin declarațiile privind TVA pentru perioada fiscală L/11/2012, pentru perioada L/01/2013, pentru perioada L/02/2013 prezentate Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Criuleni, SRL „IDV – Grup” a declarat și achitat TVA în sumă de 114498,68 lei de la livrarea mijloacelor de transport.

Astfel, deși SRL „IDV – Grup” a declarat și achitat la buget TVA de la livrarea mijloacelor de transport, Serviciul Vamal prin decizia de regularizare contestată a dispus încasarea repetată a taxei pe valoare adăugată, cea ce constituie o încasare dublă a TVA pentru același obiect impozabil.

Ca urmare a celor menționate, cere reclamantul de a recunoaște ilegală și de a anula decizia de regularizare nr.48 din 14 noiembrie 2013 a Serviciului Vamal.

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 04 noiembrie 2014, a fost admisă acțiunea și anulată decizia de regularizare nr. 48 din 14 noiembrie 2013 emisă de Serviciul Vamal.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 03 februarie 2015, a fost restituită Serviciului Vamal cererea de apel.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 10 iunie 2015, a fost admis recursul declarat de Serviciul Vamal, casată încheierea Curții de Apel Chișinău din 03 februarie 2015 și restituită pricina spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău pentru examinarea apelului în fond.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2015, a fost respins apelul declarat de către Serviciul Vamal și menținută hotărârea Judecătoriei Rîșcani municipiul Chișinău din 04 noiembrie 2014.

La 11 decembrie 2015 Serviciul Vamal a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a cerut admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, instanța de apel la adoptarea deciziei a aplicat legislația privind facilitățile vamale în vigoare la momentul importului mijloacelor de transport în cauză în anii 2008-2009 și nu legislația de la momentul înstrăinării mijloacelor de transport respective în anii 2012-2013. În circumstanțele date, instanța a interpretat eronat prevederile art. 46 a Legii nr. 780 din 27 decembrie 2001 privind actele legislative, care expres stabilește că actul legislativ produce efecte numai în timpul cât este în vigoare, or la momentul înstrăinării

mijloacelor de transport în cauză (2012-2013) legislația interzicea înstrăinarea activelor materiale ce au beneficiat de facilități vamale și fiscale fără achitarea drepturilor de import. În acest sens sunt relevante prevederile art. 35 Cod vamal în redacția Legii nr. 267 din 23 decembrie 2011, care se aplică și în cazul supravegherii vamale începute în anul 2008/2009, deoarece la momentul încetării acesteia prin vânzarea mijloacelor de transport în cauză (18 mai 2012, 28 ianuarie 2013 și 15 februarie 2013) norma enunțată era în vigoare și, deci, interzicea vânzarea activelor materiale fără achitarea drepturilor de import, indiferent de termenul aflării acestora în capitalul statutar al societății.

Instanța eronat și-a motivat soluția pe faptul că supravegherea vamală a activelor materiale (mijloacelor de transport) a încetat la expirarea a 3 ani de la introducerea acestora în țară – la 03 octombrie 2011, 03 noiembrie 2011 și 18 februarie 2012, în cazul în care art. 35 în redacția Legii nr. 103 din 16 mai 2008 (la care face referire instanța) expres stabilește că supravegherea vamală se încheie când condițiile prevăzute pentru acordarea unor drepturi de import reduse sau zero încetează a mai fi aplicate sau în cazul când mărfurile sunt exportate sau distruse. Astfel, se constată că în cazul dat condițiile prevăzute de art. 103 Cod fiscal și art. 28 a Legii cu privire la tariful vamal, pentru acordarea facilităților vamale și fiscale, nu au încetat a mai fi aplicate și nici mărfurile nu au fost exportate sau distruse.

Instanța nu a luat în considerație nici prevederile art. 28 Cod vamal, în redacția Legii nr. 267 din 23 decembrie 2011.

Nu s-a dat apreciere nici practicii judiciare în domeniu, prin care instanțele s-au pronunțat în favoarea organului vamal pe cazuri similare.

În conformitate cu art. 434 al. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Instanța de recurs constată că, deși prin scrisoarea de însoțire de la f.d. 206 rezultă că decizia instanței de apel a fost redactată și expediată părților pentru cunoștință la data de 30 septembrie 2015, la materialele cauzei lipsește și dovada de recepționare a acesteia. În circumstanțele date, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2015 în termen, la 11 decembrie 2015.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea hotărîrilor judecătorești din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 al. (1) lit. a) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

După cum s-a stabilit, prin decizia fondatorului SC „IDV – Grup” SRL din 30 septembrie 2008, a fost dispusă majorarea fondului statutar a societății în cauză, prin introducerea în capitalul statutar a unității de transport autotractor Volvo FH 440/4x2SZM, șasiu ZV2AS02A27B446580 evaluat la prețul de 483335 lei, respectiv capitalul social după majorarea fondului statutar a constituit 5364049 lei.

Prin decizia fondatorului din 04 noiembrie 2008, a fost dispusă majorarea fondului statutar a SRL „IDV-Grup”, prin introducerea în capitalul statutar a unităților de transport - camion Volvo FH 440 Blutec 5, nr. șasiu ZV2AS02A97B452280, semiremorcă Schimtz Sko 24, nr. șasiu WSM0000005034998 evaluate în sumă de 1318304 lei.

Prin decizia fondatorului din 16 februarie 2009, a fost dispusă majorarea capitalului social, prin introducerea mijlocului de transport semiremorcă refrigerator Schimtz Sko 24, nr. șasiu WSM0000005016520 evaluată în sumă de 500397 lei.

Prin deciziile Camerei Înregistrării de Stat din 30 septembrie 2008, 05 noiembrie 2008 și din 17 februarie 2009, a fost admisă cererea de înregistrare a modificărilor și înregistrate în Registrul de stat al persoanelor juridice modificările în actele de constituire a SRL „IDV – Grup” privind majorarea capitalului social pînă la suma de 7182750 lei din contul aporturilor în natură.

Conform declarațiilor vamale nr. 7004I117 din 18 februarie 2009, nr. 7004I664 din 03 octombrie 2008 și nr. 7004I900 din 05 noiembrie 2008, SRL „IDV-Grup” a importat trei mijloace de transport: autotractor de model Volvo FH440X27, semiremorca de model Schmitz și semiremorca Schmitz Sko 24 cu destinația majorării capitalului social.

Conform art.103 al.1) pct.23) Cod fiscal (în redacția legii în vigoare la acea dată), TVA nu se aplică la importul și pentru livrările efectuate pe teritoriul republicii a activelor materiale a căror valoare depășește 3000 lei pentru o unitate și al căror termen de exploatare depășește un an, destinate includerii în capitalul statutar(social) în modul și termenele prevăzute de legislație. Modul de aplicare a facilităților fiscale se stabilește prin regulamentul aprobat de Guvern.

La fel, conform art. 28 lit. q) al Legii cu privire la tariful vamal nr. 1380 din 20 noiembrie 1997, activele materiale a căror valoare depășește 3000 lei pentru o unitate și al căror termen de exploatare depășește un an, destinate includerii în capitalul statutar (social) sunt scutite de taxa vamală.

În corespundere cu pct. 6) al Hotărîrii Guvernului nr. 102 din 30 ianuarie 2007 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale stabilite în art. 103 al. 1) pct.23) al Codului fiscal și art. 28 lit. q) al Legii cu privire la tariful vamal, pentru a beneficia de facilitățile fiscale este necesar ca valoarea activelor materiale să depășească 3000 lei pentru o unitate, avînd un termen de exploatare peste un an și să fie destinate includerii în capitalul social.

Pentru a beneficia de scutirea de taxă vamală și TVA, în conformitate cu pct. 13) al Hotărîrii Guvernului nr. 102 din 30 ianuarie 2007, la vămuirea mijloacelor SRL „IDV-Grup” a prezentat organului vamal copia statutului, copia hotărîrii cu privire la majorarea capitalului social din contul mijloacelor fixe importate și decizia Camerei Înregistrării de Stat privind înregistrarea modificărilor.

Organul vamal constatînd că mijloacele de transport declarate conform declarațiilor vamale nr. 7004I117 din 18 februarie 2009, nr. 7004I664 din 03 octombrie 2008 și nr. 7004I900 din 05 noiembrie 2008, incluse în capitalul social al SRL „IDV – Grup”, întrunesc toate condițiile impuse de art. 103 al.1) pct.23) al Codului fiscal, art. 28 lit. q) al Legii cu privire la tariful vamal și p.6) al Hotărîrii Guvernului nr.102 din 30 ianuarie 2007, a acceptat punerea mijloacelor de transport

- autotractor de model Volvo FH440X27, semiremorca de model Schmitz și remorca Schmitz Sko 24 în liberă circulație, cu acordarea facilităților fiscale (scutirea de la plata drepturilor de import TVA, taxă vamală).

Conform art. 35 Cod vamal, în redacția Legii nr. 11 din 17 februarie 2005, cu modificările ulterioare prin Legea nr. 103 din 16 mai 2008 (în vigoare la data efectuării importurilor din 03 octombrie 2008 – 18 februarie 2009), în cazul în care mărfurile sunt puse în liberă circulație la drepturi de import reduse sau zero pe motivul destinației lor finale, acestea rămân sub supravegherea vamală. Supravegherea vamală se încheie când condițiile prevăzute pentru acordarea unor drepturi de import reduse sau zero încetează a mai fi aplicate sau în cazul când mărfurile sunt exportate sau distruse. Utilizarea mărfurilor pe parcursul a cel puțin 3 ani în alte scopuri decât cele prevăzute pentru aplicarea drepturilor de import reduse sau zero este permisă cu condiția achitării drepturilor de import.

Ca urmare a celor menționate, instanțele inferioare corect au stabilit că supravegherea vamală a mijloacelor de transport importate de către SRL „IDV – Grup” s-a încheiat la expirarea termenului de trei ani - asupra autotractorului de model Volvo FH440X27 la 03 octombrie 2011, a semiremorcii de model Schmitz la data de 03 noiembrie 2011 și a semiremorcii Schmitz Sko 24 la 18 februarie 2012, iar mijloacele de transport au fost înstrăinate respectiv în mai 2012, ianuarie 2013 și februarie 2013 - perioadă în care mijloacele de transport nu se mai aflau sub supraveghere vamală, or norma de drept sus indicată imperativ stabilește că achitarea drepturilor de import se efectuează doar în cazul în care mărfurile se utilizează în alte scopuri pe parcursul a cel puțin trei ani.

Deci, la caz, s-a stabilit că deși mijloacele de transport au fost înstrăinate după expirarea termenului de trei ani, organul vamal însă, contrar art. 35 din Codul vamal (în vigoare la data efectuării importurilor), a dispus prin decizia de regularizare nr. 48 din 14 noiembrie 2013 încasarea drepturilor de import de la SRL „IDV – Grup” în sumă totală de 340828,29 lei, inclusiv TVA în sumă de 307572,77 lei și penalități în sumă totală de 33255,52 lei.

Obiectul prezentei acțiuni constituie anularea deciziei de regularizare nr. 48 din 14 noiembrie 2013, iar instanțele pe marginea cererii de chemare în judecată au ajuns la concluzia privind ilegalitatea acesteia.

Or, concluziile date sunt legale și întemeiate, în situația în care din conținutul actului de audit post-vămuire nr. 31/2 din 01 noiembrie 2013 și decizia de regularizare nr. 48 din 14 noiembrie 2013 rezultă că concluziile Serviciului Vamal sunt întemeiate pe prevederile art. 35 din Codul vamal, în redacția Legii nr. 267 din 23 decembrie 2011, în vigoare din 13 ianuarie 2012. Constatările date însă contravin prevederilor art. 76 din Constituția Republicii Moldova, care stabilește că legea se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și intră în vigoare la data publicării sau la data prevăzută în textul ei. Nepublicarea legii atrage inexistența acesteia. La fel, Curtea Constituțională prin Hotărîrea nr. 32 din 29 octombrie 1998 „privind interpretarea art. 76 din Constituția Republicii Moldova „Intrarea în vigoare a legii” explică că - legea se aplică tuturor faptelor în timpul în care se află în vigoare. Legea nu se va aplica faptelor săvârșite înainte de intrarea ei în vigoare, adică nu are efect retroactiv.

Art. 46 al. 1) din Legea privind actele legislative nr. 780 din 27 decembrie 2001 statuează că, actul legislativ produce efecte numai în timpul cît este în vigoare și nu poate fi retroactiv sau ultraactiv, iar al.2) al aceluiași articol prevede că - au efect retroactiv doar actele legislative prin care se stabilesc sancțiuni mai blînde.

Art. 6 al. 2) din Codul vamal, la rîndul său, stabilește că activitatea vamală se desfășoară în conformitate cu legislația care este în vigoare la data la care organul vamal a primit declarația vamală și alte documente, cu excepția cazurilor prevăzute de legislație. În cazul trecerii ilegale de mărfuri și mijloace de transport peste frontiera vamală, se aplică legislația vamală în vigoare la momentul trecerii de facto a acestor bunuri peste frontiera vamală.

După cum rezultă din materialele cauzei, la momentul efectuării importurilor în perioada 03 octombrie 2008 – 18 februarie 2009 și perfectării de către intimat a declarațiilor vamale de import a mijloacelor de transport, Legea nr. 267 din 23 decembrie 2011, în vigoare din 13 ianuarie 2012, prin care s-a modificat art. 35 din Codul vamal, nu era în vigoare și, deci, nu se aplică asupra importurilor efectuate anterior intrării ei în vigoare.

În circumstanțele expuse, avînd în vedere că decizia de regularizare nr.48 din 14 noiembrie 2013 a Serviciului Vamal a fost emisă cu încălcarea art. 76 din Constituția Republicii Moldova, art. 46 al. 1) din Legea privind actele legislative, art. 6 al.2) din Codul vamal, prin aplicarea de către recurent a prevederilor legii ulterioare (articol 35 Cod vamal, în redacția Legii nr. 267 din 23 decembrie 2011, în vigoare din 13 ianuarie 2012), deci care nu era în vigoare la momentul importării de către SRL „IDV – Grup” în anii 2008-2009 a mijloacelor de transport, rezultă că organul vamal neîntemeiat a impus societatea la achitarea unor plăți nejustificate.

Ba mai mult, Legea nr. 267 din 23 decembrie 2011, prin care s-a modificat art. 35 din Codul vamal, nu era în vigoare nici la expirarea termenului de trei ani - momentul încetării supravegherii vamale asupra mijloacelor de transport importate.

Cu referire la jurisprudența CEDO, în cauza *Bimer vs Moldova* (cererea nr. 15084/03), Curtea a statuat că articolul 51 al Codului vamal, în varianta modificată, nu putea fi aplicat reclamantului, deoarece în conformitate cu articolul 46 al Legii nr. 780, acesta nu putea avea efect retroactiv asupra magazinelor duty-free deschise înainte de modificarea acestuia.

Sunt irelevante argumentele recurentului privind aplicabilitatea litigiului dat a prevederilor art. 35 Cod vamal, în redacția Legii nr. 267 din 23 decembrie 2011, în cazul în care la Art. XLIII expres se instituie că prezenta lege intră în vigoare la data publicării, adică din 13 ianuarie 2012. Deci, în cazul dat, nu sunt întemeiate referirile recurentului precum că art. 35 Cod vamal, în redacția Legii nr. 267 din 23 decembrie 2011, se aplică și în cazul supravegherii vamale începute în anul 2008/2009.

Din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că hotărârile judecătorești sunt legale și întemeiate, corespund circumstanțelor de fapt stabilite prin probele administrate și raportate la legea materială existentă, iar argumentele invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține hotărârile judecătorești.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

decide:

Se respinge recursul declarat de către Serviciul Vamal.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2015 și hotărârea Judecătoriei Rîșcani municipiul Chișinău din 04 noiembrie 2014 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu răspundere limitată „IDV-Grup” împotriva Serviciului Vamal cu privire la contestarea actului administrativ.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Iuliana Oprea

Oleg Sternioală

Galina Stratulat